

چند تذکر مهم راجع به آغوز

شیری که معمولاً در ۳ تا ۵ روز اول بعد از زایمان از پستان مادر ترشح می‌شود و به لحاظ دربر داشتن گلبول‌های سفید فراوان و بالاتر از آن انواع آنتی‌کورها، غذا دارویی بی‌نظیر است و غلیظتر از شیر معمولی است، آغوز یا شیر ماک یا کلاستروم نام دارد. در نظام سراسر حکمت آفرینش ترشح آغوز نزد مادرانی که طفل نارس متولد کرده‌اند حتی تا ۲۱ روز گزارش شده است و این در شرایطی است که کودک نارس به دلیل ناکارآمدی سیستم ایمنی به حمایت ایمونولوژیک بیشتر نیاز دارد.

در هر سانتی‌متر مکعب آغوز تعداد $3/3 \times 10^6$ عدد گلبول سفید (۳۰ تا ۴۰ درصد ماکروفاژ، ۴۰ تا ۶۰ درصد پولی‌نوکلئر، ۲/۵ تا ۹/۸ درصد لنفوسیت) و در روز اول ۴ گرم ایمونوگلوبولین A (روزهای بعد ۱ گرم در شبانه روز) وجود دارد. فواید آغوز بسیار زیاد است و ما در کتاب‌های مختلف بخصوص کتاب تغذیه با شیر مادر و مسأله خویشاوندی رضاعی (۱۳۷۳)، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی ایران به تفصیل در این باره نوشته‌ایم. آکادمی طب اطفال آمریکا در سال ۱۹۹۷ بعد از یک غفلت طولانی تغذیه کودکان نارس را با شیر مادر و از جمله آغوز توصیه کرده

است. در آموزه‌های اسلامی حق لباً یعنی خوردن آغوز جزو حقوق مسلم اطفال است و این که مادر شیرده می‌تواند از همسرش در قبال شیر دادن از پستان مطالبه اجرت متعارف بکند شامل آغوز نمی‌شود. چنان که هم در کتاب لمعه شهید اول و هم در کتاب شرح لمعه شهید ثانی و هم در جلد ۴۳ جواهر الکلام و حتی کتاب‌هایی مثل حلیه المتقین و نظایر این‌ها مطالبی در این زمینه می‌توان یافت تاجایی که بعضی فقهاء دادن آغوز را واجب شرعی می‌دانستند. به یاد دارم در حدود سال ۱۳۴۴ وجود فاکتور آنتی تریپسین (آنتی پروتئاز) در آغوز کشف شد و برخی از اساتید به این بهانه که این فاکتور می‌تواند با جلوگیری از هضم آغوز برای نوزاد مشکل آفرین باشد، دادن آغوز را ناصواب می‌دانستند در حالی که امروزه می‌دانیم وجود همین فاکتور مانع تجزیه آنتی کورها و زمینه ساز ورود ملکول‌های درشت آنتی کورها در روزهای نخستین زندگی و تقویت نظام ایمنی بدن طفل گردد.